

УДК 7.038.6

Валентина БИСТРЯКОВА,
Алла ОСАДЧА,
Олеся ПІЛЬГУК

ІННОВАЦІЇ ТА ТЕХНОЛОГІЇ В СУЧАСНОМУ МИСТЕЦТВІ

Здійснюється спроба системного аналізу інноваційних підходів та інноваційних технологій у сучасному мистецтві. Запропоновані різні наукові та правові підходи до трактування терміна «інновація». Досліджено розуміння сутності інновацій у культурі. Розглянуто особливості застосування інноваційних технологій у різних сферах культури, зокрема образотворчому мистецтві. Виявлена роль інноваційних технологій у мистецтві постмодернізму.

Ключові слова: інновації, технології, сучасне мистецтво, культура, культуроніка, цінності, традиція, постмодерн, концепція.

© В. БИСТРЯКОВА, А. ОСАДЧА, О. ПІЛЬГУК, 2017

ISSN 1028-5091. Народознавчі зошити. № 2 (134), 2017

Інновації та технології у сучасному мистецтві є актуальними питаннями для наукового дослідження. Зазначена проблема є достатньо широкою, тому має здійснюватися на основі теоретичного аналізу (звичайно, з наведенням окремих практичних прикладів у сфері мистецтва). Як можна переконатися, терміна «інновації» має безліч визначень, більшість з яких загалом може бути застосована до тієї чи іншої мистецької сфери. У загальному розумінні інновації у мистецтві можливо доцільно трактувати як антипод традиції.

Говорячи про технології в контексті проблематики даної публікації необхідно, вочевидь, акцентувати увагу саме на інноваційних технологіях, оскільки певні технології були у мистецтві завжди, починаючи з моменту його зародження на світанку історії людства. Водночас мова має йти, насамперед, про ті технології, які своїм започаткуванням фактично перекреслили традиційний розвиток мистецтва, спричинили появу принципово нових концепцій, стилів, напрямків, художньої та образної мови. Наприклад, таким інноваційним ноу-хау може вважатися конструювання діджитайзера, який наразі дає змогу художникові за допомогою спеціального пензля і планшета створювати свої доробки у комп'ютерних програмах. Свого часу такою інноваційною технологією стало винайдення паперу, що також розширило відповідні можливості творців образотворчого мистецтва.

На нашу думку, інновації у сучасному мистецтві значною мірою пов'язані з таким міждисциплінарним і світоглядним напрямом, як постмодерн (постмодернізм). Як і інновації, він також має вельми значне число трактувань, які збігаються в одному — постмодерн є спробою перегляду (ревізії) усіх попередніх стилів, своєрідною пародією на кожен із них.

Взаємопов'язаність нашої дослідницької проблеми із важливими питаннями інших наук. Вивчення інновацій та технологій у сучасному мистецтві знаходиться на перетині вивчення одразу кількох наукових дисциплін, зокрема мистецтвознавства, історії культури, суспільствознавства, соціальної психології тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання цієї проблеми. Проблематика інновацій та інноваційних технологій у сфері культури опрацьовувалася у дослідженнях зарубіжних та українських учених, зокрема таких як Й. Шумпетер, Б. Твісс, П. Друкер, Б. Санто, Т. Брайн, Л. Володачек, Ю. Яковець,

В. Мединський, І. Балабанов, С. Ілляшенко, Н. Краснокуцька та ін.

Залежно від об'єкта та предмета дослідження у науковій літературі представлено кілька підходів до розгляду інновації:

- як системи (Й. Шумпетер, М. Лапін, Л. Волдачек та ін.);
- як процесу (Б. Твісс, Б. Санто, Т. Брайан, С. Валдайцев тощо);
- як зміни (Л. Морр, Ф. Валента, Ю. Яковець та ін.);
- як результату (Р. Футхудімов, С. Ілляшенко, І. Балабанов тощо);
- як об'єкта (В. Мединський, Е. Уткін та ін.);
- як ідеї (Х. Барнет, Г. Залтман, Л. Федулова тощо) [11, с. 455].

Утім, широкий спектр наявних підходів, концепцій та інструментаріїв розвитку інновацій у різних сферах культури далеко не завжди включав у себе саме мистецтво.

З огляду на вказане, метою нашої публікації є аналіз інноваційних технологій у сучасному мистецтві.

Виклад основного тексту статті. Як слово і термін, «інновація» з'явилося у французькій мові в XIII ст., а в англійській мові — у XVI ст., де позначало щось нове у лінгвістиці й правознавстві [15, с. 14]. Водночас уперше в науковій думці термін «інновація» використав австрійський учений-економіст Й. Шумпетер, який у своїх працях «Теорія економічного розвитку» та «Цикли ділової активності» дав цьому явищу таке визначення: «Процеси науково-технічних змін із метою створення й використання нових видів споживчих товарів, виробничих і транспортних засобів, нових ринків і форм організації промисловості» [24, с. 114].

Багато науковців розглядало інновацію, насамперед, у контексті економічного розвитку та якісного поліпшення стану виробничих сил, що, звісно, виходить за межі нашого мистецтвознавчого дослідження. Досить цікавим могло б видатися визначення інновацій Д. Гвішиані: «Інновація — це комплексний процес створення, розповсюдження нового практичного засобу (новації) для нової (покращеної) суспільної потреби, одночасно — це процес сполучення змін у соціальному середовищі, де здійснюється його життєвий цикл» [5, с. 65]. Суспільна потреба може містити і культурно-мистецький запит на ін-

новації. Що стосується інноваційного циклу, то це явище запозичене зі сфери виробництва й менеджменту (розробка нової продукції — її реалізація), проте цілком може бути застосоване і для культури й мистецтва (формування інноваційного стилю — креатив нових творів).

Звертаючись до юридично закріпленого визначення терміна «інновація», знаходимо його у законодавстві України. Відповідно до Закону України «Про інноваційну діяльність» від 4 липня 2002 р. (з подальшими змінами й доповненнями), під інноваціями розуміються «новостворені (застосовані) і/або вдосконалені конкурентоспроможні технології, продукція або послуги, а також організаційно-технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру, які суттєво покращують структуру і якість виробництва і/або соціальної сфери» [18]. Як бачимо — також ні слова про культурно-мистецьку сферу.

Розуміння сутності інновацій у культурі було започатковане американським ученим П. Друкером, який вважав, що «інноваційна культура є комплексним впровадженням і всебічним засвоєнням інновацій у різних сферах життєдіяльності на основі збереження в інноваційній системі динамічної єдності старого, сучасного і нового» [5]. Отже, інновації розглядалися саме через призму цінностей. Разом із тим, це визначення інноваційної культури є неповним, оскільки не включає у себе понять про духовне і прекрасне, які є, фактично, засадничими для мистецтва.

Відомий учений, дослідник інновацій М. Епштейн як прикладну сферу культурології виділяє культуроніку — гуманітарну технологію, винахідницьку й конструкторську діяльність у галузі культури; активне перетворення культури як наслідок або передумова її теоретичних досліджень [25, с. 614].

До культуроніки відноситься «діяльність таких культурних співтовариств, які породжуються на основі певних теорій певні культурні практики, — наприклад, італійські гуманісти, німецькі романтики, американські трансценденталісти, італійські й російські футуристи, російські символісти й концептуалісти» [25, с. 616—617]. Таким чином, на думку науковця, культуроніка є, практично, надбудовою над науками про культуру без спроб технологізації чи політизації культури чи мистецтва

Розвиваючи творення концепцій інноваційної культури, В. Балабанов під останньою розуміє «особливу форму (різновид) загальнолюдської культури, який є новою історичною реальністю, ця реальність постає як наслідок прагнення суспільства до самооновлення; інноваційна культура є передумовою якісних змін життєдіяльності людей, вона нині може претендувати на роль найважливішого соціально-психологічного фактора суспільного розвитку» [1, с. 77]. У цьому визначенні закладені важливі для нас месиджі, зокрема враховані прагнення людини й суспільства до духовного самооновлення, без чого інновація не може існувати, а також наголошено на якісному характері змін, спричинених інноваційним розвитком. Отже, кількість, сформована традицією, переходить у якість, генеровану інновацією.

Протиставлення інновацій традиції також знайшло своє належне відображення у науковій думці і термінології. За Б. Лісіним, «інновації за своєю суттю перебувають у певному протиріччі із традиціями. Вирішити це протиріччя можна лише в тому випадку, якщо інновації виникають у надрах традиції, а ті є основою для творчого процесу як джерела інноваційної культури» [9, с. 49].

Зрештою, оскільки в основі мистецтва знаходиться явище прекрасного, не можна не згадати про точку зору О. Старовойт, яка вважає, що «нагальною щодо існування творчої особистості у інноваційній культурі є так звана «естетична проблема». Людина — єдина істота на Землі, здатна відтворювати предметні форми буття за законами краси. Бути людиною — означає діяти за законами краси. Людина краси — це людина справи, надійності й порядності. Прекрасне уособлює впорядкованість, досконалість, гармонію, симетрію, ритм у предметних формах людської діяльності: потворне — дисгармонію, аритмічність, недосконалість структурно-функціональної організації, що викликає незадоволеність, антипатію» [20, с. 38]. Мабуть саме ці компоненти інноваційного підходу до мистецтвознавства слід використовувати, здійснюючи спробу досягнути роль інновацій у сучасному мистецтві.

Інновацію у мистецтві можна розглядати як результат творчого процесу і як процес впровадження нововведень. Водночас розгляд інновації як процесу впровадження нововведення дає змогу за інновацію видавати й чужу ідею, але вперше впроваджену

в тому або іншому художньому творі. Розгляд же інновації як результату творчої діяльності безпосередньо пов'язує інноваційну діяльність із мистецтвом. Як відомо, кожний акт мистецької творчості проходить шлях від ідеї до втілення. Перший етап втілення вимагає створення або добору спеціальних технологій, нових прийомів, інструментів, засобів або механізмів. Наукова розробленість питання визначення художньої творчості знімає проблему розмежування цих понять. При цьому можна стверджувати, що новий, інноваційний художньо-творчий продукт — це і є нововведення у мистецтві.

Класифікувати інновації у мистецтві можна:

- за причиною появи (авторська, внутрішня потреба митця у змінах, реакція на культурні, політичні, соціально-економічні зміни в суспільстві; замовлені інновації);
- за масштабом новизни (індивідуальні, групові, елітарні, загальнозначущі);
- за потенціалом нововведень в мистецтві (радикальні, комбінаторні, модифіковані);
- за типами (зображувально-виразні, техніко-технологічні, образно-тематичні);
- за принципом відношення до своїх попередників («що заміщують», «що скасовують», «поворотні») [13, с. 39].

Інновації у розвитку мистецтва є процесом перетворення творчого методу, обумовленого зміною художньої картини світу, що сприяє формуванню особливостей художньої мови. Джерелом новаторства виступають не тільки зміни соціокультурних умов життя суспільства, але й індивідуальна творча діяльність митця, його неповторний внутрішній світ.

Стверджуючи про взаємодію інновації та традиції в мистецтві можна виділити кілька особливостей. По-перше, будь-яка традиція — це колишня інновація, і будь-яка інновація — це потенційно майбутня традиція. По-друге, інновація й традиції у творчості митця доповнюють одна одну.

Переходячи до розгляду інноваційних технологій у культурі та мистецтві, мусимо знову звернутися до наукового доробку М. Епштейна, який вивчає культуроніку не лише як практичну надбудову над науками про культуру, спробу реалізувати трансформативний потенціал гуманітарного мислення, але й як конструювання нових форм дії в культурі, нових технік спілкування й пізнання, нових моделей сприй-

няття й творчості. Він зазначає: «Якщо культурологія мислить проєкціями — переломленнями предметів у знакових системах різних культур, то культуроніка мислить проєктами, тобто знаковими системами, які ще не стали практиками й інституціями якої-небудь культури й утворюють план можливих трансформацій усього культурного поля» [25, с. 615]. Підсумовуючи вказану концепцію, можна зазначити, що інноваційні технології у сфері культури й мистецтва можуть вивчатися саме у рамках культуроніки, що, фактично, є сукупністю технологій, заснованих на досягненнях культурології як науки про культури.

Як приклад для окреслення інноваційних технологій у мистецтві можна обрати образотворче мистецтво. Можна погодитися із Л. Молчановою стосовно того, що «поява інновацій в образотворчому мистецтві взаємозалежна з культурними змінами в суспільстві, з розвитком техногенної цивілізації, яка, на відміну від традиційних цивілізацій, орієнтується на безперервний науково-технічний прогрес, що прискорюється і безпосередньо впливає на художника» [13, с. 37].

При цьому виділяються наступні особливості інновацій у сучасному живописі:

- спрямованість у минуле (як це не парадоксально для інновацій);
- одночасне створення образів, які демонструють проблеми сучасної людини;
- синтез різних стилів, методів, звертання до релігійної, містичної тематики;
- прагнення до театральності та пов'язані з нею пародійність та іронічність художнього мислення;
- зміна змісту повсякденних речей і перетворення їх в артефакт [12, с. 201].

У художників ХХ ст. фактура стає іноді головним виразним засобом для формування індивідуального художнього образу, а створення нових, тобто не знайомих раніше художній практиці фактур — основним пластичним завданням. Звідси і використання нетрадиційних у художньому відношенні матеріалів.

З урахуванням вказаного, можна виділити, зокрема, такі інноваційні технології у живописі: використання нових матеріалів, нових технологічних прийомів, нових комп'ютерних технологій. При цьому живопис найчастіше поєднується із графікою, поліграфією, комп'ютерним дизайном, світліною.

Як вже згадувалося, ще одним типом нововведення в образотворчому мистецтві може стати звертання до нових або повернення забутих образів і тем. Постмодерністське образотворче мистецтво прагне шукати предмет художнього натхнення не в людині, а у світі повсякденних предметів. Художник у своїх творах звертається у минуле, синтезує різні стилі й напрямки, переглядає твори митців інших епох. Це однією з характерних інновацій є використання прийомів іронії, гумору, пародії. Художники змінюють зміст звичних речей, використовують їх як артефакт.

Головним для сучасного художника-інноватора стає не авторське вираження, а бажання виразити почуття. Що стосується глядача, то він стає основним учасником у створенні твору, оскільки художник залучає його до діалогу, нібито пропонує стати одним з авторів твору [12, с. 202].

Як стверджує М. Елштейн, «до інновацій безпосереднє відношення мають терміни із приставкою «пост-» — постмодернізм, постструктуралізм, постісторизм, постутопізм, постурбанізм, постліризм, постхристиянство, постлібералізм... Ми живемо не після (модернізму, структуралізму, утопізму), але на самому початку нового періоду, який найкраще характеризується префіксом «прото-»: протоглобальний, протоінформаційний, протовіртуальний [25, с. 23, 24]. Розуміючи складність термінів, запропонованих видатним дослідником інноваційної культури, слід зупинитися на терміні постмодернізму та його значенні для інновацій та технологій у сучасному мистецтві.

Постмодерн поступово стає культурно-філософською домінантною суспільного та мистецького життя у багатьох країнах світу, починаючи з другої пол. ХХ століття. Постмодерн у культурі можна загалом охарактеризувати як еkleктичну сукупність стилів та напрямів, який хронологічно слідує після модерну (це стає зрозумілим із назви). Крім того, філософія постмодернізму є однією з найбільш розповсюджених сучасних світоглядних шкіл, які спричиняють вагомий інноваційний вплив на каноли краси у мистецтві [17, с. 134].

Постмодернізм формує не лише інноваційні світоглядні концепції, це також новий гуманізм, нове розуміння історії цілих епох, новий простір суб'єктивності. Постмодерн створює інноваційне бачення моралі та етики, конструює новий соціальний зміст

тощо. Звичайно, що змінюється і культурне та мистецьке життя, його цінності й образи.

Більшість дослідників вказують, що першою працею, від якої бере початок власне постмодернізм у культурі, стала стаття Л. Фідлера «Перетинайте межу, засипайте рови» (1969 р.). Пізніше, на початку 1970-х рр., з'явився термін «постмодерністська теологія» та інші поняття, пов'язані зі стилем постмодерну [23, с. 431].

Звертаючись до ціннісних інноваційних засад постмодернізму, слід відзначити, що стану постмодерну є чужими як розчарованість, так і сліпа позитивність [10, с. 12]. Крім того, у сучасному суспільстві та культурі — постіндустріальному суспільстві та постмодерністській культурі — надзвичайно актуалізується проблема легітимізації знання, оскільки воно вже більше не претендує на істину в останній інстанції [10, с. 121]. Ж.-Ф. Ліотар стверджував стосовно засад т.зв. «постмодерністської науки»: «Вона будує теорію власної еволюції як перериваного, катастрофічного, парадоксального розвитку. Вона змінює сенс слова «знання» і говорить, яким чином ця зміна може відбуватися. Вона робить не відоме, а невідоме. І вона вселяє модель легітимізації, що не має нічого загального з моделлю найбільшої результативності, але, що представляє собою модель відмінності, яка розуміється як паралогія» [10, с. 207].

Постмодернізм у мистецтві зародився на Заході, і лише пізніше поширився у вітчизняному культурному житті. Не можна стверджувати про певні чіткі інноваційні риси стилю постмодернізму в мистецтві, зокрема в образотворчому, так само як і про чітку приналежність певних художніх робіт саме до постмодерну. Тим не менше, можна підсумувати, що в основі естетики постмодернізму, яка виявляється у різних мистецьких творах, чітко простежується тенденція до використання готових форм.

Отже, автор має справу із формами, взятими з інших творів. Це може бути як симуляція, цитування, запозичення, інтерпретація й реінтерпретація, так і прямий римейк та тиражування. Таким чином, сучасний художник може комбінувати й переміщувати вже готові зразки, пристосовуючи старі, традиційні ідеї та форми до нових обставин, нових естетичних канонів і нових мистецьких технологій.

Типологічною ознакою постмодернізму в образотворчому мистецтві є синтетичність — поєднан-

ня старого з новим, інноваційним. При цьому активно задіюється маргінальний контекст, і саме через це багато критиків постмодернізму називають його культурою «секонд хенду». Виходячи з вказаного, можна стверджувати, що у стилі постмодернізму начебто немає нічого нового, що він використовує як будівельний матеріал нароби попередніх епох. Окремі дослідники навіть порівнюють постмодерн із соціалістичним реалізмом [22, с. 179], із чим, звичайно, досить важко погодитися з урахуванням того, що постмодерн є інноваційною течією, а соцреалізм — навпаки, підкреслено традиціоналістською.

Художні твори постмодерністів наповнені багаточисельними знаками, кодами, шифрами та іншою символікою, які, з одного боку, були зверненням до готових форм минулого (про що вже йшла мова), а з іншого — спробами стилізації, перефразування. При цьому в багатьох випадках постмодерністами ігнорувалася першопочатковий художній замисел.

Крім того, інноваційними технологіями і прийомами постмодерністського стилю в образотворчому мистецтві стали ірраціоналізм, порушення логіки, спотворення понять і змістів, непов'язаність речей та подій. Через це зрозуміти авторську ідею в творах митців означеної стильової спрямованості буває доволі складно, оскільки зображення тут не претендує на роль носія будь-якої інформації [14, с. 183]. Звичайно, що це ускладнює сприйняття творчого доробку не лише поціновувачами, але й мистецтвознавчою критикою. Подекуди, дивлячись на художні твори прибічників постмодернізму, здається, що власне ідея цих полотен знаходиться саме у незавершеності, недовомовленості та нелогічності.

Результати дослідження. Отже, здійснивши вивчення інновацій та технологій у сучасному мистецтві, ми дійшли наступних висновків:

- Для мистецтва (як і для культури у цілому) концепт інновацій є, по-суті, привнесеним явищем, оскільки був запозичений з техніко-економічної сфери. Разом із тим, якщо застосовувати термін «інновації» саме мистецтва, то він, вочевидь, має передбачати формування на ґрунті традиційних мистецьких стилів, жанрів і напрямів якогось нового продукту. Причому це може бути не обов'язково принципово новий продукт (як це часто буває у матеріальному виробництві), а такий, що заснований на

творчій думці попередніх поколінь митців, але суттєво відрізняється від їх напрацювань;

- Роль інновацій у мистецтві може бути виражена через привнесення у традиційне чогось нового, а також його широке розповсюдження у творчості представників певної мистецької школи чи стилю. Можна стверджувати про порушення усталених стереотипів, художніх прийомів, художньої мови та прийомів, про зміну звичних традицій. При цьому може виникнути парадоксальне для інновації повернення до тих культурних шарів, які передували цим звичним традиціям. Саме тому інновації у мистецтві кардинально відрізняються від нововведень, скажімо, у техніці, де повернення до архаїки не може вважатися інноваційним розвитком;

- Інноваційні технології у мистецтві мають вивчатися у рамках культуроніки — сукупності технологій у рамках культурології. Інноваційні технології у мистецтві характеризуються, насамперед, надзвичайно потужним креативним, творчим началом. Можна стверджувати, що новий, інноваційний художньо-творчий продукт власне і є нововведення у мистецтві. Крім того, сутність інноваційних технологій у мистецтві є найточнішим відображенням духовно-культурних пошуків митця у нетрадиційному способі вираження. Цей культурно-соціальний феномен є реакцією художника на етичний, естетичний клімат суспільства. При цьому форма вираження залежить багато в чому від моральних потреб самого суспільства;

- В основі специфіки постмодерністського стилю як сучасного інноваційного мейнстріму в художньому мистецтві знаходиться традиція використання готових форм. Постмодерн звертається до готових мистецьких образів, що вже витворилися як самостійні в минулому і наповнилися власним змістом. Сформувавшись в епоху переваги інформаційних і комунікаційних інновацій, теоретичних знань, широких можливостей вибору для кожного індивіда, постмодернізм несе на собі вплив плюралізму й терпимості у художньому прояві, що вилилися в еkleктизм.

Перспективних напрямів дослідження проблематики інновацій і технологій у сучасному мистецтві, на нашу думку, може бути безліч з огляду на вельми широкий спектр питань у цій сфері, які ще не зазнали комплексного наукового вивчення. Зокрема, було б актуальним звернення до історії інновацій у

мистецтві упродовж різних періодів минулого або, навпаки, вивчення тих стилів і напрямів, які слідують за мистецтвом постмодерну (окремі дослідники називають їх пост-постмодерном). У будь-якому випадку, кожен науковець, хто цікавиться співвідношенням традиційного й інноваційного у мистецтві, може знайти власний перспективний аспект для досліджень, а тема інновацій і технологій у мистецтві буде далекою від всебічного розуміння.

1. Балабанов И.Т. Инновационный менеджмент / И.Т. Балабанов. — Санкт-Петербург : Питер, 2001. — 304 с.
2. Волик Н.Г. Інноваційні суспільні процеси і моральний вибір / Н.Г. Волик // Totallogy-XXI. Постнекласичні дослідження. — 2013. — № 30. — С. 265—273.
3. Вуйма А.Г. Традиції та новаторство як дві протилежності в діалектиці культури / А.Г. Вуйма // Проблема традиції в українській культурі : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції курсантів, студентів та молодих учених. — Харків : НУЦЗУ, 2013. — С. 36—38.
4. Гвишиани Д.М. Диалектика и системный анализ / Д.М. Гвишиани. — Москва : Наука, 2006. — 321 с.
5. Друкер П.Ф. Задачи менеджмента в XXI веке / П.Ф. Друкер ; пер. с англ. — Москва : Вильямс, 2007. — 235 с.
6. Жалдак Г. Класифікація інновацій та їх соціальний підвид / Г. Жалдак, Н. Сімченко // Економічний аналіз. — 2012. — Т. 10 (4). — С. 92—95.
7. Кириленко К.М. Підходи до розуміння інноваційної культури в контексті сучасного наукового дискурсу та їх наскрізні ідеї / К.М. Кириленко // Питання культурології. — 2015. — Вип. 31. — С. 64—71.
8. Коюда О.П. Інноваційна культура та її характерні особливості / О.П. Коюда, О.А. Небилиця // Проблеми науки. — 2009. — № 7. — С. 15—20.
9. Культурологія: підруч. для студентів вищ. навч. закл. / за ред. А.Є. Конверського. — Харків : Фоліо, 2013. — 863 с.
10. Лиотар Ж.-Ф. Состояние постмодерна = La condition postmoderne / Ж.-Ф. Лиотар ; Шмако Н.А. (пер.) с фр. — Санкт-Петербург : Алетейя, 1998. — 160 с.
11. Мілютіна Ю.С. Дискусійні питання щодо визначення понять «інновація» та «нововведення» / Ю.С. Мілютіна // Університетські наукові записки. — 2011. — № 4. — С. 454—462.
12. Молчанова Л.А. Инновации в живописи второй половины XX века / Л.А. Молчанова // Мир науки, культуры, образования. — 2011. — № 6 (31). — С. 201—202.
13. Молчанова Л.А. Понятия «инновация» и «традиция» в искусстве / Л.А. Молчанова // Снитковские чтения. — Барнаул : Алтайский дом печати, 2010. — С. 37—43.

14. Нариси з історії образотворчого мистецтва України ХХ ст. Кн. 2 / ред.-упоряд. В. Сидоренко. — Київ : Інтертехнологія, 2006. — 656 с.
15. *Непомнящий А.В.* Инновационное образование: достижения и перспективы / А.В. Непомнящий, В.И. Писаренко // Высшее образование сегодня. — 2007. — № 7. — С. 14—19.
16. *Нестеренко О.С.* Класифікація видів інновацій та ефектів від їх впровадження / О.С. Нестеренко // Вісник соціально-економічних досліджень. — 2013. — Вип. 4. — С. 112—117.
17. Новейший философский словарь. Постмодернизм / гл. науч. ред. и сост. А.А. Грицанов. — Минск : Современный литератор, 2007. — 815 с.
18. Про інноваційну діяльність: Закон України: зі змінами // Відомості Верховної Ради України (ВВР). — 2003. — № 13. — Ст. 93.
19. *Соболь Т.В.* Философский анализ содержания понятий «культура», «инновация» и «инновационная культура» / Т.В. Соболь // Молодой ученый. — 2014. — № 13. — С. 337—341.
20. *Старовойт О.В.* Креативна природа інноваційної культури / О.В. Старовойт // Вісник Інституту розвитку дитини. Серія: Філософія, педагогіка, психологія. — 2014. — Вип. 32. — С. 36—42.
21. *Суховей-Хамм Ю.О.* Теоретичні підходи до трактування поняття інновацій у сучасній науковій літературі / Ю.О. Суховей-Хамм // Наукові праці МАУП. — 2012. — Вип. 4. — С. 180—184.
22. *Усовская Э.А.* Постмодернизм / Э.А. Усовская. — Минск : ТетраСистем, 2006. — 256 с.
23. *Ушкалов Л.* Від бароко до постмодерну: есеї / Леонід Ушкалов. — Київ : Грані-Т, 2011. — 552 с.
24. *Шумпетер Й.* Теория экономического развития / Й. Шумпетер. — Москва : Эксмо, 2007. — 386 с.
25. *Эпштейн М.Н.* Знак пробела: О будущем гуманитарных наук / М.Н. Эпштейн. — Москва : Новое литературное обозрение, 2004. — 864 с.

Valentyna Bystriakova, Alla Osadcha, Olesia Pilhuk

INNOVATIONS AND TECHNOLOGIES IN MODERN ART

In the article the attempt of analysis of the systems of innovative approaches and innovative technologies in a modern art is carried out. The different scientific and legal going is offered near interpretation of term «innovation». Understanding of essence of innovations in a culture is investigated. The features of application of innovative technologies are considered in the different spheres of culture, in particular in fine art. The role of innovative technologies is exposed in the postmodern art.

Keywords: innovations, technologies, modern art, culture, cultureronic, values, tradition, postmodern, conception.

Валентина Быстрыкова, Алла Осадча, Олеся Пильгук

ИННОВАЦИИ И ТЕХНОЛОГИИ В СОВРЕМЕННОМ ИСКУССТВЕ

В статье осуществляется попытка системного анализа инновационных подходов и инновационных технологий в современном искусстве. Предложены различные научные и правовые подходы к трактовке термина «инновация». Исследовано понимание сущности инноваций в культуре. Рассмотрены особенности применения инновационных технологий в разных сферах культуры, в частности изобразительном искусстве. Выявлена роль инновационных технологий в искусстве постмодернизма.

Ключевые слова: инновации, технологии, современное искусство, культура, культуроника, ценности, традиция, постмодерн, концепция.